देवदह नगरपालिकाको सहकारी विधेयक,२०७४ :

प्रस्तावना: सहकारी मूल्य, मान्यता र सिद्धान्त अनुरूप स्थानीयस्तरमा छरिएर रहेको पूँजी, प्रविधि तथा प्रतिभालाई स्वाबलम्बन र पारस्परिकताका आधारमा एकीकृत गर्दै सदस्यहरूको आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक उन्नयन गर्न, समुदायमा आधारित, सदस्य केन्द्रित, लोकतान्त्रिक, स्वायत्त र सुशासित संगठनको रूपमा सहकारी संस्थाहरूको प्रवर्द्धन गर्न, सहकारी खेती, उद्योग, वस्तु तथा सेवा व्यवसायका माध्यमबाट सामाजिक न्यायका आधारमा आत्मनिर्भर, **दिगो एवं समाजवाद उन्मुख** स्थानीय अर्थतन्त्रलाई सुदृढ तुल्याउन सहकारी संघ संस्थाहरुको दर्ता, सञ्चालन एवम् नियमन सम्बन्धी व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा १ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी यो देवदह नगरपालिकाको नगर सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

परिच्छेद –१

प्रारम्भिक

१.संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :(१) यस ऐनको नाम "**देवदह नगरपालिकाको सहकारी ऐन, २०७४**" रहेको छ ।

(२) यो ऐन **देवदह नगरपालिकाको नगर सभाले पारित गरेपछी लागू** हुनेछ ।

२. **परिभाषा**: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा:

(क) **"आन्तरिक कार्यविधि"** भन्नाले सहकारी संस्थाले दफा १८ बमोजिम बनाएको आन्तरिक कार्यविधि सम्झनुपर्छ ।

(ख) **"कसूर"** भन्नाले दफा ७९ बमोजिमको कसूर सम्झनुपर्छ ।

(ग) **"तोकिएको" वा "तोकिए बमोजिम"** भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनुपर्छ ।

(घ) **"परिवार"** भन्नाले सदस्यको पति वा पत्नी, छोरा, बुहारी, छोरी, धर्मपुत्र, धर्मपुत्री, बाबु, आमा, सौतेनी आमा र आफूले पालन पोषण गर्नु पर्न दाजु, भाउजु,भाइ, बुहारी र दिदी, बहिनी सम्झनुपर्छ। तर सो शब्दले अंशबण्डा गरिवा मानो छुट्टिई आ-आफ्नो पेशा व्यवसाय गरी बसेको परिवारको सदस्यलाई जनाउने छैन ।

(ङ) **"बचत"** भन्नाले सदस्यले सहकारी संस्थामा जम्मा गरेको रकम सम्झनुपर्छ ।

(च) **"मन्त्रालय"** भन्नाले सहकारी सम्बन्धी विषय हेर्न संघीय मन्त्रालय सम्झनुपर्छ ।

(छ) **"मुख्य कारोबार"** भन्नाले संस्थाले संचालन गरेको व्यवसायिक क्रियाकलापहरुमा पछिल्लो आर्थिक वर्षसम्ममा परिचालित बचतको दायित्व र पछिल्लो आर्थिक वर्षको सदस्यतर्फको खरिद वा बिक्री कारोवारमा कम्तीमा तीस प्रतिशतभन्दा बढी हिस्सा भएको कारोवार सम्झनुपर्छ ।

(ज) **"रजिष्ट्रार"** भन्नाले संघको रजिष्ट्रार सम्झनु पर्छ ।

(झ) **"लेखा सुपरिवेक्षण समिति"** भन्नाले दफा ३७ बमोजिमको लेखा सुपरिवेक्षण समिति सम्झनुपर्छ ।

(ञ) **"विनियम"** भन्नाले सम्बन्धित सहकारी संस्थाको दफा १७ बमोजिम बनाएको विनियम सम्झनुपर्छ ।

(ट) **"विभाग"** भन्नाले संघको सहकारी विभाग सम्झनुपर्छ र सो शब्दले मन्त्रालयले सहकारी नियमन गर्न तोकेको महाशाखा समेतलाई जनाउँछ।

(ठ) **"शेयर"** भन्नाले सहकारी संस्थाको शेयर पूजीको अंश सम्झनुपर्छ ।

(ङ) **"सञ्चालक"** भन्नाले समितिको सदस्य सम्झनुपछ र सो शब्दले समितिको अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्ष समेतलाई जनाउँछ ।

(ढ) "सदस्य" भन्नाले सहकारी सस्थाको सदस्यता प्राप्त गरेका व्यक्ति सम्झनुपछ।

(ण) **"समिति"** भन्नाले दफा ३० को उपदफा(१)बमोजिमको सञ्चालक समिति सम्झनुपछ ।

(त) **"सहकारी मूल्य"** भन्नाले स्वावलम्वन, स्व–उत्तरदायित्व, लोकतन्त्र, समानता, समता, ऐक्यवद्धता, इमान्दारी, खुलापन, सामाजिक उत्तरदायित्व तथा अरुको हेरचाह लगायत अन्तराष्ट्रिय मान्यता प्राप्त सहकारी सम्बन्धी मूल्य सम्झनुपछ ।

(थ) **"संस्थाको व्यवसाय"** भन्नाले विनियममा व्यवस्था भए बमोजिम सञ्चालित व्यवसायिक क्रियाकलाप सम्झनुपछ ।

(द) **"सहकारी सिद्धान्त"** भन्नाले स्वैच्छिक तथा खुला सदस्यता, सदस्यद्वारा लोकतान्त्रिक नियन्त्रण, सदस्यको आर्थिक सहभागीता, स्वायत्तता र स्वतन्त्रता, शिक्षा, तालीम र सूचना, सहकारी-सहकारी बीच पारस्परिक सहयोग र समुदायप्रतिको चासो लगायत अन्तराष्ट्रिय मान्यता प्राप्त सहकारी सम्बन्धी सिद्धान्त सम्झनुपछ ।

(ध) **"संस्था"** भन्नाले दफा ३ बमोजिम गठन भई दफा ६ बमोजिम दर्ता भएको विषयगत वा बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था सम्झनु पछ ।

(न) **"साधारण सभा"** भन्नाले सहकारी संस्थाको साधारण सभा सम्झनुपछ ।

(प) **"प्राथमिक पूँजी कोष"** भन्नाले शेयर पूँजी र जगेडा कोष सम्झनुपछ ।

(फ) **"दर्ता गन अधिकारी"** भन्नाले दफा ६९ बमोजिमको दता गन अधिकारी सम्झनुपदछ ।

परिच्छेद –२

सहकारी संस्थाको गठन तथा दर्ता

३. <u>संस्थाको गठन :</u> (१) कम्तीमा तीस जना नेपाली नागरिकहरु आपसमा मिली विषयगत वा वहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था गठन गन सक्नेछन् ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि श्रमिक, युवा लगायतले आफ्नो श्रम वा सीपमा आधारित भइ व्यवसाय गन सहकारी संस्थाको हकमा पन्ध्रजना नेपाली नागरिकहरु भए पनि संस्था गठन गन सक्नेछन् ।

(३) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय तह वा त्यस्ता सरकार वा तहको अनुदान वा स्वामित्वमा संचालित विद्यालय, विश्वविद्यालय वा संगठित संस्थाबाट पारिश्रमिक पाउने पदमा वहाल रहेका कम्तीमा एकसय जना कर्मचारी, शिक्षक वा प्राध्यापकहरुले आपसमा मिली प्रचलित कानून बमोजिम दता भएको आफ्नो पेशागत संगठनका आधारमा सदस्यता, प्रतिनिधित्व र सेवा संचालनमा तोकिए बमोजिमका शत बन्देजहरु पालना गन गरी संस्था गठन गन सक्नेछन् ।

तर एकसय जनाभन्दा कम संख्या रहेको एउटै कायालयका कम्तीमा तीसजना कमचारी, शिक्षक वा प्राध्यापकहरुले आपसमा मिली सदस्यता, प्रतिनिधित्व र सेवा संचालनमा तोकिए बमोजिमका शत बन्देजहरु पालना गन गरी संस्था गठन गन सक्नेछन् ।

(४) यस दफा बमोजिम संस्था गठन गदा एक परिवार एक सदस्यका दरले उपदफा (१) वा (२)मा उल्लिखित संख्या पुगेको हुनुपर्नेछ । तर संस्था दता भइसकेपछि एकै परिवारका एकभन्दा बढी व्यक्तिलेसो संस्थाको सदस्यता लिन बाधा पर्न छैन ।

४. **दता नगरी सहकारी सस्था संचालन गर्न नहुने:** कसैले पनि यस ऐन बमोजिम दता नगरी सहकारी स्थापना तथा सञ्चालन गर्न हुँदैन।

५. **दताको लागि दरखास्त दिनु पर्ने :**(१) यस ऐन बमोजिम गठन भएका सरकारी संस्थाले दताकालागि दता गर्न अधिकारी समक्ष **अनुसूची-१** को ढाँचामा दरखास्त दिनुपर्नछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमका दरखास्त साथ देहाय बमोजिमका कागजातहरू संलग्न गर्नु पर्नछ :

(क) सहकारी संस्थाको प्रस्तावित विनियम,

(ख) सहकारी संस्था सञ्चालनको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन,

(ग) सदस्यले लिन स्वीकार गरेको शेयर संख्या र शेयर रकमको विवरण ।

६. **दता गर्नु पर्ने :** (१) दफा ५ को उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त दरखास्त साहितको कागजातहरु छानविन गदा देहाय बमोजिम भएको पाइएमा दता गर्न अधिकारीले दरखास्त परेको मितिले तीस दिनभित्र त्यस्तो सहकारी संस्था दता गरी **अनुसूची-२** को ढाँचामा दता प्रमाणपत्र दिनु पर्नछ :

(क) दरखास्त साथ पेश भएको विनियम यो ऐन तथा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम बमोजिम रहेको,

(ख) प्रस्तावित सहकारी संस्था सहकारी मूल्य, मान्यता र सिद्धान्त अनुरुप सञ्चालन हुन सक्ने आधार रहेको,

(ग) सहकारी संस्था समुदायमा आधारित एवम् सदस्य केन्द्रित भई संचालन र नियन्त्रण हुन सक्ने स्पष्ट [illegible]

(2) [illegible] (□) बमोजिम छानविन गदा प्रस्तावित [illegible] संस्थाको विनियम[illegible] [illegible] दता गर्न [illegible] त्यस्तो संशोधन गर्नुपर्ने व्यहोरा खुलाई दरखास्त प्राप्त [illegible] [illegible] दिनभित्र [illegible] [illegible]

(3) यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि यो ऐन प्रारम्भ हुँदाका बखत [illegible] [illegible] देवदह [illegible] भित्र कार्यक्षेत्र कायम गरिएका [illegible] [illegible]

(□) [illegible] दता गदा दता गर्न [illegible] [illegible] [illegible]

७. **दता गन अस्वीकार गन सक्ने :** (□) □□□ □ □□ □□□□□ (□) □□ □□□□□□ □□स□□ □□□□□, □□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ दिएको अबधिभत्र निवेदकले संशोधन गन अस्वीकार गरेमा त्यस्तो सूचना पाएको मितले तीस दिनभत्र □□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□ गरी बिनयम □□□□ □□□□□ दता गन □□□□□ले त्यस्तो □□□□□ □स□□ दतागन अस्वीकार गन□व□□ □

(□) □□□□□ (□) □□□□□ □□□□□ □स□□ □□□ □□ □स□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □म□□□ □□□□□रू□□ □□□□□□ □

८. **सहकारी संस्था संगठित संस्था हुनेः** (□) □□□□□ □स□□ □□□च□न्न उत्तराधकारवाला एक स्वशासित र □ङ्गा□□ □स□□ □□□ □

(□) □□□□□ □स□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□ □ट्ठ□□□ □□□ □

(□) □□□□□ □स□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□ व□क्ति □□□ चल अचल सम्पत्ति प्राप्त, □□□□□, □की □□ अन्य व्यवस्था गन सक्नेछ□

(□) □□□□□ □स□□□व□क्ति □□□ □प□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□ □ □□ □□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□ □व□□□

(□) □□□□□ संस्थाले व्यक्ति सरह करार गन सक्नेछ □

९. **सहकारी संस्थाको कायक्षेत्र :** (□) दता हुँदाका बखत सहकारी संस्थाको का□ क्षेत्र □□□□ □□□□□ □□□□

(□) बचत तथा ऋणको मुख्य कारोवार गन संस्थाको हकमा **चार वडा,**

(□) □न□ □स□□□ □□□□ **चार** □□□ □□ **देहायका आधारमा कार्यक्षेत्र थप गर्न सकिनेछ :**

(□) □□स□□रु□□ स□□□म□□□□ □□स्पारिक अभ्यासको लाग आपसी साझा वन्धन (□□□ □ण□),

(□) व्यवसायिक स्तरमा सेवा संचालन गन आवश्यक सदस्य संख्या,

(□) संस्था संचालनमा सदस्यको सहभागितामूलक लोकतान्त्रिक नियन्त्रण कायम हुने गरी पायक पन स□□ □

(□) □□□□□ (□) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापन संस्थाले दता भई व्यवसायिक सेवा प्रारम्भ गरेको दुईवष पछि देहायको आधारमा जोडिएको भौगोलिक क्षेत्र कायम रहने गरी आफ्नो कायक्षेत्र □□ □□□□रू□□ विस्तार गन सक्नेछ ।

(□) संस्थाको व्यवसायिक क्रियाकलापको विकास क्रममा सदस्यता बढाउन थप काय क्षेत्र आवश्यक □□□□,

(□) संस्थाको काय संचालनमा सदस्यको प्रत्यक्ष नियन्त्रण कायम राख्न रचनात्मक उपायहरु अवलम्बन □□□□□,

(□) □□□ □□□ □□□□ □ख□ □□□□□□ □□ □□□□□ □स□□□ □□□□ □□□□ण□ □□□□□ □□□□ □

(□) □□□□□ (□) □ (□) □□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□ संस्थाको कायक्षेत्र□□ □□□□रू□□ व्यावसायिक सेवा सञ्चालन नभएको वा जम्मा कारोबारको तोकिएको रकम वा अनुपातभन्दा कम रकम वा अनुपातको व्यावसायिक सेवा सञ्चालन भएको देखिएको खण्डमा दता गन अधिकारीले व□□□□□□□ □□□ □□□□□ भएका वडा मात्र कायक्षेत्र कायम गन गरी विनयम संशोधन गन निदेशन दिन सक्नेछ ।

(४) □□□□□ (□) □□□□□□ दता गन □□□□□ले निदशन दिएकोमा सहकारी संस्थाले एक वषभित्र विनियम संशोधन गरी आफ्नो कायक्षेत्र पुनःनिधारण गनुपनछ ।

(५) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सहकारी संस्थाले स्वेच्छिक रू□□□ □□□□□ समय कायक्षेत्र घटाउने गरी पुनःनिधारण गन विनियम संशोधन गन सक्नेछ ।

(६) कायक्षेत्र पुनः निधारण सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

१०. <u>जानकारी दिनुपनः</u> **देवदह** □□□□□□□□भन्दा बढी कायक्षेत्र कायम राखी □□□ □□ □□□□□□ □□□□ संस्थाहरूले **देवदह** □□□□□□□□□ □□□ □□□□ □□□ सञ्चालित सेवाको विवरण सहित दता गन अधिकारीला□ □□□□□□ दिनुपनछ □

११. <u>विषयगत आधारमा वगीकरणः</u> (□)□□□□□ □स्थाको वगीकरण देहाय बमोजिम हुनेछः

(□) **उत्पादक संस्थाः** □□,□□, □□□,□□,□□,□□□□,<u>जडीवुटी,मौरीपालन</u> □ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □ □□□□□□□ □□□□उत्पादनको योजना समेतका आधारमा अन्य उत्पादनमूलक संस्था;

(□) **उपभोक्ता संस्थाः** □□□□क्ता □□□□, □□□ □□□ □□,उजा र स्वास्थ्य विशेष□□ □□□□□ □ प्र□□□ □□श□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □स□□;

(□) **श्रमिक संस्थाः** □स□□□□,□□ □□□□□,औद्योगिक उत्पादन,भोजनालय र श्रम करार विशेषका विषयगत र सीप वा श्रमको विशेषता एवम् स्वरोजगारीको योजना समेतका आधारमा अन्य श्रममा आधारित संस्था;

(□) **बहुउद्देश्यीय संस्थाः** □त□□□□, □□□□□ □ श्र□ □□ □□□□□ □□रित स्वरोजगारीका सेवा समेत सञ्चालन गनि अन्य बहुमुखी संस्था ।

(□) □□□□□ (□) □□ □□□ (□),(□)□ (□) मा उल्लेखित विषयमा विशिष्टीकरण, □□ प्र□□□ □□□□□□□ विकासक्रम समेतको आधारमा तोकिएबमोजिमका विषयहरु थप गन सकिनेछ ।

(□) □□□□□ (□)□ (□)□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□□ (□) बमोजिम अन्य संस्थाहरु गठन □□ □□□ □□□□ □

१२. <u>कारोवार, व्यवसाय, उद्योग वा परियोजना सञ्चालन गन सक्ने :</u> (□) □□□ □ बमोजिम दता प्र□□□□त्र प्राप्त □□□□□ □स□□□□□प□□ □द्देश्य प्राप्तिका लागि यस ऐन र विनियम□□ □□□□□ □□ □□श□□ □□□□□□, व□□□□□, उद्योग वा परियोजना सञ्चालन गन सक्नेछ ।

(□) प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि संस्था□□□□□□□ (□) □□□□□ □□□□□□, व□□□□□, उद्योग वा परियोजना सञ्चालन गन छुट्टै संस्था दता गनुपन छैन ।

तर त्यस्तो □□□□□□, व□□□□□, उद्योग वा परियोजना सञ्चालन गन प्र□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□त्र, स्वीकृति वा इजाजतपत्र लिनु पन रहेछ भने सो बमोजिम अनुमति□त्र ,स्वीकृति वा इजाजतपत्र लिएर मात्र □□□□□□, व□□□□□, □द्यो□ □□ परियोजना सञ्चालन गनु पनछ□

(□) □□□□□ (□) □□□□□ □स□□□□प्रचलित कानून बमोजिम अधिकार पाएको निकाय वा अधिकारीबाट □□□□□□त्र, स□□□□ □□ □□□□□□त्र प्राप्त □□□□ पन्ध्र दिनभित्र □□□ □□□□□□ दता गन □□□□□□□□ □□□□□□ □

(४) □□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□

१९. **विनियम संशोधन :**(□) □स□□□ □□□□□□□□□□ □□□ □□स□ □ख□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □व□□ □

(□)□□□□□(□) बमोजिम संशोधन भएको विनियम दता गन □□□□□बाट स्वीकृत भएपछि लागू हुनेछ ।

परिच्छेद–५

सदस्यता

२०. **संस्थाको सदस्यताः** (□) **स्रोह** □□ □□□ □□ □□□□ □□□□ □□जिमका नेपाली नागरिकहरु संस्थाको सदस्य हुन सक्नेछन्:

(□) संस्थाको कम्तीमा एक शेयर खरिद गरेको,

(□) संस्थाको विनियममा उल्लिखित शतहरु पालना गन मन्जुर गरेको,

(□) संस्थाको जिम्मेवारी पालना गन मन्जुर भएको,

(□) □स□□□□□□□ □□□□□□□□ प्रा□स□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□,

(□) संस्थाको सदस्यता लिन योग्य रहेको स्वघोषणा गरेको ।

(□) यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापन नेपाल सरकार, प्र□□ □□□□□□ □□□□□रु, स्थानीय तहका साथै संस्थाको कायक्षेत्र भित्रका □□□□□□ □□ □□□□री विद्यालय, □□□, स□□□□ व□□, स□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□क्ति समूहहरु संस्थाको सदस्य हुन □□□ □□ □□ □

(□) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए□□पन स्वास्थ्य सहकारी संस्थामा सहकारी संस्थाले सदस्यता लिन वाधा पन छैन ।

२१. **सदस्यता प्राप्त गन निवेदन दिनु पनः** (□) □स□□□ □□स□□ □□ □□□□□□म□□□□ व□क्ति□□□स□□□ समिति समक्ष निवेदन दिनु पनछ □

(□) □□□□□ (□) बमोजिम निवेदनपरेको मितिले पतीस दिन भित्र समितिले यो ऐन, यस ऐन अन्तगत बनेको नियम तथा विनियमको अधीनमा रही सदस्यता प्रदान गन वा नगन निणय गनु □□□ □

(□) □□□□□(□)□□□□□ □□□□ □□□ समितिले सदस्यता प्रदान नगन निणय गरेमा सो□□ □□□□ □□□ □□ दिनभित्र निवेदकलाई जानकारी गराउनु पनछ ।

(□) □□□□□ (□) बमोजिम जानकारी पाएको मितिले तीस दिनभित्र सम्बन्धित व्यक्तिले त्यस्तो संस्था □□□ □□ □□□□□□□क्ष □□□ □□ □व□□□

(□) □□□□□ (□) □□□□□ प्राप्तउजूरी छानविन गदा निवेदकलाई सदस्यता प्रदान गनु पन देखिएमा □□□ □□ □□□□□□□त्यस्तो निवेदकलाई सदस्यता प्रदान गनको लागि सम्बन्धित संस्थालाई आदेश दिन □व□□□

(□) □□□□□ (□) □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ प्राप्त गरेको सात दिन भित्र सम्बन्धित संस्थाले निवेदकलाई सदस्यता प्रदान गरी सोको जानकारी □□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□□□□ □

२२. **सदस्य हुन नपाउने :** (□) कुनै व्यक्ति एकै प्रकृतिको एकभन्दा वढी संस्थाको सदस्य हुन पा□□□□ □ □□ □□ ऐन प्रारम्भ हुनु अघि कुनै व्यक्ति एकै प्रकृतिको एकभन्दा बढी संस्थाको सदस्य रहेको भए यो □□ प्रारम्भ भएको मितिले तीनवष भित्र कुनै एक संस्थाको मात्र सदस्यता कायम राख्नु पनछ ।

(□) □□ □□ प्र□म□ □□□□ □□□ □□□□स□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□ □□ □□□ □□ □□ □□□□□ (□) मा उल्लेख भएदेखि बाहेकको अन्य कुनै कृत्रिम व्यक्ति सदस्य भएको भए पाँ□□□ भित्र सदस्यता अन्त्य □□□□□ □

२३. <u>सदस्यताको समाप्ति</u> :(□) कुनै सदस्यको सदस्यता देहायको अवस्थामा समाप्त हुनेछः

(□) सदस्यले आफ्नो सदस्यता त्याग गरेमा, (□) □□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□म□ □□□□स□□ □□□□,

(□) □□ □□,यस ऐन अन्तगत वनेको नियम □□ विनियम बमोजिम सदस्यले पालना गनुपन प्रावधानको □□□म□□ □ल□ङ्ग□ □□□□,

(□) □स□□□ □□स□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□□ □□म□□□ □□□□□□

(□) □□□□□ (□) □□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□□□स□□□□स□□□□ प्राप्त वा भुक्तान गनु पन □□□□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□□म□ □□ □□□□□□□□□ □□,तिनु पन कुनै दायित्व वा □न□ □□□□ □□स□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□रक नभएसम्म निजको सदस्यता समाप्त □□□□□ □

(□) □□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □म□न्न □□□□म□ □□□□□ □□ □□स□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □

२४. <u>सुविधा प्राप्त गन नसक्ने :</u> □□□□□स□□□□□□□□□ संस्थालाई तिनु पन कुनै दायित्व निधारित समयभित्र □क्त□□ □□□□□ □□ □□ □□, □□ □□ अन्तगत वनेको नियम तथा विनियम बमोजि□ □□स□□□□□□ □□□□ व्यवस्थाको □□म□□ □ल□□□ □□□□ त्यस्तो सदस्यले अन्य सदस्य सरहको सुबिधा प्राप्त □□ □क□□□□ □

परिच्छेद –६

साधारणसभा, समिति तथा लेखा सुपरिवेक्षण समिति

२५. <u>साधारणसभाः</u> (□) □□□□□ □स□□को सर्वोच्च अङ्गको रुपमा साधारणसभा हुनेछ ।

(□) □□□□□ □स□□का सबै सदस्यहरू साधारणसभाका सदस्य हुने छन् ।

(□) □□□□□ □स□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□:

(□) प्रारम्भिक साधारणसभा, (□) □□□□ □□□□□□□□, (□) □□□□ □□□□□□□□ □

२६. <u>प्रारम्भिक साधारण सभाको काम, कतव्य र अधिकारः</u> प्र□म□□ □□□□□□□□□□ □□, कतव्य र □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ :

(□) प्रारम्भिक साधारणसभा हुने अघिल्लो दिनसम्मको काम कारबाही र आथिक कारोबारको जानकारी □□□

(□) चालू आथिक वषको लागि वाषिक कायक्रम □□□ □□□ स□□□□ □□,

(□) प्रतिवेदन तथा वित्तीय विवरण अनुमोदन गन,

(□) विनियममा उल्लेख भए बमोजिम समिति वा लेखा सुपरिवेक्षण समितिको निवाचन गन,

(□) आन्तरिक कायविधि पारित गन,

(□) लेखा परीक्षकको नियुक्ति र निजको पारिश्रमिक निधारण गन,

(□) विनियममा तोकिए बमोजिमका अन्य कायहरू गन ।

२७. **वार्षिक साधारणसभाको काम, कर्तव्य र अधिकार :** वार्षिक साधारणसभाको काम, □□व□ □ □ि□□□ □□□ □□□□□ □□□ :

(□) वार्षिक कायक्रम तथा बजेट स्वीकृत गन,

(□) वार्षिक लेखा परीक्षण प्रतिवेदन अनुमोदन गन,

(□) समिति वा लेखा सुपरिवेक्षण समितिको निवाचन तथा विघटन गन,

(□) सञ्चालक वा लेखा सुपरिवेक्षण समितिको संयोजक वा सदस्यलाई पदबाट हटाउने,

(□) समिति वा लेखा सुपरिवेक्षण समितिको वार्षिक प्रतिवेदन पारित गन,

(□) ि□ि□□□ □□□□□ तथा आन्तरिक कार्यविधि पारित □□,

(□) लेखा परीक्षकको नियुक्ति र निजको पारिश्रमिक निधारण गन,

(□) □स□□ एकीकरण वा विघटन सम्बन्धी निर्णय गन,

(□) पारिश्रमिक लगायतका सुविधा तोक्ने,

(□) ऋण तथा अनुदान प्राप्त गन सम्बन्धमा निणय गन,

(□) सदस्यको दायित्व मिनाहा दिने,

(□) समितिलाई आवश्यक निदशन दिने,

(□) विनियममा तोकिए बमोजिमका अन्य कायहरू गन ।

२८. **साधारणसभाको बैठक :**(□) □ि□ि□□□□□□□□ि □स□□ दता भएको मितिले तीन महिनाभित्र प्रारम्भिक □□□□□□□□ □□□□□□□□□ □

(□)समितिले प्रत्येक आर्थिक वष समाप्त भएको मितिले छ □ि□□□भित्र वार्षिक साधारणसभा बोलाउनु□□□ □

(□) समितिले देहायको अवस्थामा विशेष साधारण सभा बोलाउनु पर्नेछ :

(□) संस्थाको काम विशेषले विशेष साधारण सभा बोलाउनुपन समितिवाट निणय □□□□,

(□) □□□ □□ □□ □□□□□ (□) □□ □□ (□) □□□□□ □□□ □□□□□क्ष□ □□□□□ □□□□□□□,

(□) कुनै सञ्चालकले विशेष साधारणसभा बोलाउन पेश गरेको प्रस्ताव समितिद्धारा पारित भएमा,

(□) विशेष साधारणसभा बोलाउनु पन कारण खुलाइ □□□□ प्रतिशत सदस्यले समिति समक्ष निवेदन □□□□,

(□) □□□ □□ □□□□□□ (□) □□□□□ □□□ □□ □□□□□□□□□□□ □□□□,

(□) □□□□□ (□) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि संस्थाको सञ्चालक □□ व□□स□□□□□□ □प□□ जिम्मेवारी पूरा नगरी संस्था सञ्चालनमा समस्या उत्पन्न भएको अवस्थामा दता गन अधिकारीलाई जानकारी □□ साधारण सदस्यहरू मध्येबाट बहुमत सदस्य उपस्थित भई विशेष साधारण सभा □□ □□□□□ □

२९. **विशेष साधारणसभा बोलाउन निदशन दिन सक्ने:** (□) □स□को निरीक्षण वा सुपरिवेक्षण गदा वा □□□□ □□री परी छानविन गदा देहायको अवस्था देखिन आएमा □□□ □□ □□□□□□□□स□□ □□□□□ □स□को समितिलाई साधारणसभा बोलाउन निदशन दिन सक्नेछ :

(□) सहकारीको मूल्य, मान्यता तथा सिद्धान्त विपरित कार्य गरेमा,

(□) □□ □□, यस ऐन अन्तगत बनेको नियम, □□□□□ □□□ आन्तरिक कार्यविधि विपरी□ □□□ □□□□,

(ग) दता गन अधिकारीले दिएको □□□□□□ □□□म□□ □ल□ङ्ग□ □□□□,

(घ) □□□ □□ □□ □□□□□ (□) □□□□□ □□□ □□ □□□□□□□□□ □□□□□

(□) □□□□□ (□) □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ प्राप्त भएमा समितले □□ □□□□□ प्राप्त □□□□ मितले पतीस दिनभित्र साधा□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□ निरीक्षणका क्रममा देखिएका विषयमा छलफल गरी सोको प्रि□□□□ दता गन □□□□□□□□क्ष □□ □□□ □□□ □

(□) □□□□□ (□) □□ (□) मा उल्लिखित अवधिभित्र समितले साधारणसभा नबोलाएमा □□□ □□ अधिकारी□□ त्यस्तो साधारणसभा बोलाउन सक्नेछ ।

(□) □□□□□ □स□□□ □□□□□□□□□□ □□□ गणपूरक संख्या तत्काल का□□ □□□□ □□स□ संख्याको एकाउन्न प्रि□□□ □□□ □

□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □ख□□ □□□□□ त्यसको सात दिन भित्र दोस्रो पटक साधारण सभा बोलाउनु पन र यसरी दोस्रो पटक बोलाइएको साधारण सभामा संचालक समितको बहुमत सहित एक तिहाई साधारण सदस्यहरुको उपस्थित भएमा सा□□□□ □□□□□ □□□□□□ □ख□□ □□□□□ □□□□□ □

(□) □□□□□ (□) □□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□ □□ (□) मा भएको व्यवस्था सोहीअनुसार □□□ □

(□) दुई हजार वा सोभन्दा बढी सदस्य भएको संस्थाले साधारण सभा गदा समान कायसूचीमा तोकिए बमोजिम □□स□ □ख□□□ □□□□□ □□□-वडा वा अन्य पायकको स्थानमा संचालक सदस्यहरुलाई पठाई साधारण सभा गन र त्यस्तो सभाको निणय प्रमाणित गन प्रतिनिधहरु छनौट □□ त्यस्ता प्रतिनिधहरुको उपस्थितको सभाले अन्तिम निणय प्रमाणित गन व□□स□□ □□□□□ □व□□ □

३०. <u>सञ्चालक समित :</u>(□) □□□□□ □स□□मा साधारणसभाबाट निवाचित □□ □□□□□ □□□□ □□□□ □ □□, एउटै व्यक्ति लगातार एउटै पदमा दुई पटकभन्दा बढी सञ्चालक हुन पाउने छैन ।

(□) □□□□□ (□) बमोजिमको समितमा उपलब्ध भएसम्म कम्तीमा तेत्तीस प्रतिशत महिला सदस्यको प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गनु पनछ ।

(□) एउटै परिवारको एकभन्दा बढी □□स□ □□अवधिमा सञ्चालक □□□ □□□ □□□□□ □□□□ □म□□□□ □न्न □ □□□□□□ □□ □व□□□ □

(□) कुनै संस्थाको सञ्चालक सोही संस्थाको कमचारी वा आफ्नो संस्थाले सदस्यता लिएको सहकारी □□ □□ □ङ्गबाहेक अकी कुनै संस्थाको संचालक बन्न □□□□□□□ □

तर वाषिक दुई करोड रुपैयाभन्दा कमको कारोवार गन सहकारी संस्थाको सञ्चालकले त्यस्तो सहकारी संस्थामा कमचारीको रुपमा काम गन बाधा पन छैन । वाषिक दुई करोडभन्दा बढ कारोवार गन संस्थामा कुनै संचालक कमचारी रहेको भए यो ऐन प्रारम्भ भएको □□□□□□□ वषभित्र त्यस्तो संचालकले कमचारीको पद त्याग गरी अकी कमचारीको व्यवस्था गनुपनछ ।

(५) यो ऐन प्रारम्भ हुनुअघि कुनै व्यक्ति एकभन्दा बढी □स□□□ □अ□□ □□ □□□ □□ □□□ □स□□□ कमचारी भएकोमा यो ऐन प्रारम्भ भएको मितिले एक वर्षभित्र कु□□□□ □स□को मात्र सञ्चालक वा कमचारी □□□□□□ □

(□) समितिको कार्यावधि **चार** □□□□ □□□ □

३१. सञ्चालक समितिको निर्वाचन :(□) समितिले आफ्नो कार्यावधि समाप्त हुनु □□□□ □□ □□□□ □□ अघि समितिको निर्वाचन गराउनु पर्नछ ।

(□) □□□□□ (□) □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□ प्राप्त □एमा त्यस्तो जानकारी प्राप्त □□□□ मितिले छ महिनाभित्र समितिको निर्वाचन गराउन दर्ता गर्न अधिकारीले □म□□□ समिति□□ □□□ □□ □क□□ □

(□) □□□□□ (□) □□□□□ दर्ता गर्न अधिकारीले आदेश दिएकोमा सम्बन्धित समितिले सो आदेश □□□□मको समयावधिभित्र समितिको निर्वाचन गराई □□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□

(□) □□□□□ (□) बमोजिम समितिको निर्वाचन नगराएमा □□□ □□ □□□□□ले त्यस्तो □स□□ □□स□ □□□□ □□□□□ □□ □□ □□ □□को प्रतिनिधि समेत□□□ □□□□□गराई समितिको निर्वाचन सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्य गर्न □□□□□□ □

(□) □□□□□ (□) बमोजिमको निर्वाचन कार्यमा सहयोग □□□□□□□□म□□□ समिति□□ पदाधिकारीहरूको □□□□ □□□ □

(□) □□□□□ (□) बमोजिम निर्वाचन गराउँदा लागेको □म□□ □□ □म□□□ □स□□□□□□□□□□□

(□) □□ □□□ □□□□□ □समितिको अर्को निर्वाचन नभएसम्मको लागि समितिले विनियममा व्यवस्था □□ बमोजिम आफ्नो कार्य सञ्चालन गर्नछ ।

३२. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार : □□ □नमा अन्यत्र उल्लि□□□ □□□, कर्तव्य र अधिकारका अतिरिक्त □□□□□□ □□□, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :

(□) □□□□रीका मूल्य, मान्यता र सिद्धान्त बमोजिम □□□□□ □स□□□ □अ□□□ □□,

(□) आर्थिक तथा प्रशासकीय कार्य गर्ने, □□□□□,□

(□) प्रारम्भिक साधारणसभा, □□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□,□

(□) साधारणसभाका निर्णयहरू कार्यान्वयन गर्न, □□□□□,□

(□) □स□□□ □□□, □□□□, बजेट तथा वार्षिक कार्यक्रमको तर्जुमा गरी साधारणसभा समक्ष पेश गर्न,

(□) □स□□□ सदस्यता प्रदान गर्न तथा सदस्यताबाट हटाउने,

(□) शेयर नामसारी तथा फिर्ता सम्बन्धी कार्य गर्न,

(□) सम्बन्धित संघको सदस्यता लिने,

(□) विनियम तथा आन्तरिक कार्यविधि □□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□ □□,

(□) संस्थाको कार्यक्षेत्रभित्र □स□□□ □□□□□□ □ व□□□□□□ □□ प्रवर्द्धन□□ □□□ □□श□□ □□ □□,□□□□□,□

३३. सञ्चालक पदमा बहाल नरहने: □□□□□ □□□अवस्थामा सञ्चालक आफ्नो पदमा बहाल रहन सक्ने छैन :

(□) □□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ स□□□□ □□□□,

(□) □□□□□ □□□ □□ □□□□□ (□) □□□□□ □□□□□□□ हटाउने निणय □□□□,

(□) □□ □□□ संस्थाको सञ्चालक □□□□,

(□) □□ □□□ □□ □□□ □स□□□ □□□□□ □□□□,

□□ □□□ □□ □□ □□□□□ (□) □□ प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशमा लेखिएको कुरामा □□□□□□□□ □□□ □

(□) □□ □□□ □□ □□□ □स□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□

(□) □□□□ □□□□□□□

३४. सञ्चालकलाई पदबाट हटाउन सक्ने: (□) □□□□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□स□□□ सञ्चालकलाई सीमितको सञ्चालक पदबाट हटाउ□ □क□□ :

(□) □□क हिनामिना गरी सम्बन्धित □स□□□□ □□□ □क□□□ □□□□□,

(□) □□□□□□ □□□□□□□म□□□ □स□को कारोबार सम्बन्धी विषयको गोपनियता भङ्ग गरेमा,

(□) □म□□□ □स□□□ □□□□□ □ क□□□□□□□ प्रतिस्पधा हुने गरी समान प्रकृतिको कारोबार □□ क□□□□ □□□□,

(□) □म□□□ □स□□□ आहत हुने कुनै काय गरेमा,

(□) □□ शारीरिक वा मानसिक रुपमा काम गन नसक्ने □□□□,

(□)□□□□□□□□□ □□ □□, यस ऐन अन्तगत बनेको नियम □□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □

(□) कुनै सञ्चालकलाई सीमितको पदबाट हटाउने निणय गनु अघि त्यस्तो □□□□□□ □□□□□□□□ □□क्ष सफाई पेश गन मनासिब माफिकको मौका दिइनेछ ।

(□) □□□□□ (□) बमोजिमको अवधिभित्र □□□□□□□□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□त्यस्तो सञ्चालकलाई पदबाट हटाउन सक्नेछ ।

(□) □□□□□ (□)□□□□□ □□□□ञ्चालकको पदबाट हटाइएको सदस्य सीमितको दुई कायकालसम्मको निवाचनमा □म□□□□ □□ □□□□□□□ □

(□) □□□□□ (□) बमोजिम कुनै सञ्चालक पदबाट हटेमा त्यस्तो पदमा साधारणसभाले बाँकी अवधिको लागि अकी सञ्चालकको निवाचन गनछ ।

३५. निजी स्वाथ समावेश भएको निणय प्रकृयामा संलग्न हुन नहुने :(□) □□□□□□□आफ्नो निजी स□□ □□□□□ □□□□ निणय प्रक्रियामा संलग्न हुनुहुँदैन ।

(□) □□□□□□□□ □□□□□□□ व्यक्ति□□ □□□□ □□□□□ □स□□□ कुनै काय गन गराउन हुँदैन ।

(□) □□□□□□□□□□□□□□□ (□) □□ □□□□□ □□□□□□ □□ □प□□ अधिकारक्षेत्रभन्दा बाहिर गई कुनै काम कारबाही गरे गराएमा त्यस्तो काम कारबाही प्रति त्यस्तो सञ्चालक व्यक्तिगत रुपमा उत्तरदायी हुनेछ र त्यस्तो □□□ □□□□□□□□□ □स□□□, □□स□ □□ □न□ कुनै व्यक्तिलाई □□□ नोक्सानी हुन गएको रहेछ भने त्यस्तो □□□ □क□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□ □□□□ □

३६. सीमितको विघटन :(□) साधारणसभाले देहायको अवस्थामा सीमित□□ □□□□ □□ □क□□□

(□) समितको बदनियतपूर्ण कायबाट □स□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□,

(□) □स□ले तिनुपर्ने दायित्व तोकिएको समयभित्र भुक्तान गर्न नसकेमा,

(□) विनियममा उल्लिखित उद्देश्य र काय □□□□□□ □□□ □□□□,

(□) समितले आफ्नो जिम्मेवारी पूरा □□□□□,

(□) यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियमावलीमा उल्लिखित शर्त वा दता गर्न □□□□□□□□□□ निर्देशनको बारम्बार उल्लङ्घन गरेमा ।

(□) □□□□□ (□) बमोजिम समिति विघटन भएमा साधारणसभाले नयाँ समितिको निर्वाचन गर्नछ ।

(□) □□□□□□□ □□ □□ □□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□ दता गर्न अधिकारीले □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□ □□ □□ □□□□□ (□) बमोजिम पेश भएको प्रतिवेदन समेतको आधारमा □□□ □□ □□□□□□□ समितिलाई उजूरी □□ निरीक्षणको क्रममा देखिएका विषयवस्तुको गाम्भिर्यताको आधारमा बढीमा छ महिनाको □□□ □□ □□□□ □□ □□□□ □□ □□□□ □ त□स□ समयावधि भित्र पनि सुधार नगरेमा त्यस्तो □□□□ □□□□□ □□□ □

(□) □□□□□ (□) बमोजिम समिति विघटन भएमा त्यसरी विघटन गरिएको मितिले तीन महिना भित्र□□ □□□ समितिको निर्वाचन सम्पन्न गराउन र त्यस्तो निर्वाचन नभएसम्म □स□को दैनिक काय सञ्चालन गर्न दता गर्न □□□□□□□तोकिए बमोजिमको एक तदर्थ समिति गठन गर्नु पर्नछ ।

(□) यस दफा बमोजिम अर्को समितिको निर्वाचन गराउँदा लागेको □म□खच सम्बन्धित □स□□□व□□□□ □

३७. <u>लेखा सुपरिवेक्षण समितिको गठन :</u>(□) □स□मा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई सुदृढ गर्न तोकिए □□□□□□□ □र□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □ □□□□□ □□स□□रू □□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□□□□□□ □□□ सुपरिवेक्षण समिति गठन गर्नछ ।

(□) □□□□□□□□□□□ एकभन्दा बढी व्यक्ति एकै अवधिमा एउटै □स□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□क्ष□ समितिको संयोजक वा सदस्य पदमा उम्मेदवार बन्न र निर्वाचित हुन सक्ने छैन ।

३८. <u>लेखा सुपरिवेक्षण समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार :</u>(□) □□□ □□□□क्ष□ □□□□□ □□□, □□व□ □ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ :

(□) प्रत्□ □□□□□□□ □□□□□□ □स□□□ आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्न, □□□□□,

(□) आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्दा लेखापरीक्षणका आधारभूत सिद्धान्तको पालना गर्न, □□□□□,

(□) वित्तीय तथा आर्थिक कारोवारको निरीक्षण तथा मूल्याङ्कन गर्ने, □□□□□,

(□) समितिको काम कारवाहीको नियमित सुपरिवेक्षण गर्न र समितिलाई आवश्यक सुझाव दिने,

(□) □□□□□□□□□□□□□□□, निर्णय तथा समितिका निर्णय कार्यान्वयन भए नभएको अनुगमन □□,

(□) लेखा सम्बन्धी प्रतिवेदन र समितिको काम कारबाहीको सुपरिवेक्षण सम्बन्धी वार्षिक प्रतिवेदन □□□□□□□□ □□क्ष □□ □□,

(□) □ □□□पटक पटक दिएका सुझाव कार्यान्वयन □□□□□ □□□□□□ □□□□स□□□ निर्देश प्रा□□□□ □□□ □□□□ □□ त□स□ संस्थाको नगद वा जिन्सी सम्पत्तिको व्यापक रूपमा हिनामिना वा अनियमितता भएको वा

संस्था गम्भीर आर्थिक संकटमा पन लागेको□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□ सीमित □□क्ष □□□□□ □□ □

(□) आवश्यक परेमा आन्तरिक लेखा परीक्षक नियुक्तिका लागि तीन जनाको नाम सञ्चालक समितिमा सिफारिस □□ □

(□) □□□ □□□□क्ष□ □□□□□ □□□□ □□ □□स□ □स□□□ □□□ □□□ प्रशासनिक कायमा सहभागी हुन □□□□□□ □

परिच्छेद–७

बचत तथा ऋण परिचालन

३९. <u>सदस्य केन्द्रित भई बचत तथा ऋणको कारोबार गनु पन :</u>(□) □स□ले आफ्ना सदस्यहरू□□ □□त्र □□□ स□□□□ □□, □□□ □□□□□ □□ र सदस्यलाई मात्र ऋण प्रदान गन सक्ने□ □

(□) □□□□ (□) □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□ □□□ □ख□ □□□□□ □□ गरी दता □□□ □स□ □□□□ □न□ विषयगत वा वहुउद्देश्यी□ □स□□□□□□ □□□ □□□ □ख□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ तर यो ऐन प्रारम्भ हुनु अघि बहुउद्देश्यीय वा विषयगत संस्थाको रुपमा दर्ता भई मुख्य कारोवारको रु□□ □□□ □□ □□□ □□□□□ □□ □□□ □□ त□स□ संस्थाले तीन वष भित्रमा वचत तथा ऋणको मुख्य कारोवार नहुने गरी दता हुँदाका बखतमा उल्लेख गरिएको मुख्य कारोवार गन गरी संस्था □□□□ □□□□□ □

(□) संस्थाले सदस्यलाई प्रदान गन ऋणमा सेवा शुल्क **<u>सम्वन्धित संस्थाको विनियममा तोकिए बमोजिम हुनेछ</u>** □

(□) बचत र ऋणको व्याजदर बिचको अन्तर छ प्रतिशतभन्दा बढी हुने छैन ।

(□) □स□□□प्र□□ □□□ □□मा लाग्ने व्याजलाई मूल □□□ □□□□ □□ □□ □□□□ व□□ □□□□ □□□□□ □

(□)संस्थाले कुनैपनि कम्पनीको शेयर खरिद गन सक्ने छैन □ □□ (□) □स□को दायित्वप्रति प्रतिकूल नहुने गरी संस्थाले स्वप्रयोजनको लागि अचल सम्पत्ति खरीद तथा पूवाधार निमाण एवं संस्था र सदस्यहरुको हितमा उत्पादन र सेवाको क्षेत्रमा प्राथमिक पूँजी कोष परिचालन गन वाधा पन छैन ।

(□) यो ऐन प्रारम्भ हुनु अघि कुनै संस्थाले कुनै कम्पनीको शेयर खरिद गरेको भएमा त्यस्तो शेयर यो ऐन प्रारम्भ भएको मितिले एक वष अवधिभित्र हस्तान्तरण गरिसक्नु पनछ ।

(□) □□□□ (□) □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□स□□□यो ऐन प्रारम्भ हुनुअघि दता भएका □□□ □□□□द्ध□□ प्रा□द्धित वित्तीय संस्थाको शेयर खरिद गन □□□ □□□□ □

(□) □स□□□**<u>प्राथमिक पूँजी कोषको पन्ध्र</u>** गुणासम्म वचत संकलन गन सक्नेछ ।

(□) □स□ले दता गदाका बखतका सदस्य बाहेक अन्य सदस्यलाई सदस्यता प्राप्त □□□□ □□ □□□□ अवधि व्यतित नभई ऋण लगानी गन सक्ने छैन ।

४०. <u>सन्दभ व्याजदर सम्बन्धी व्यवस्था:</u> (□) □□□ □□□□ □□□□□ □□ष्ट्र□□□□□□ □□□ □□□□ □न□□ व□□□□ □क□ □क□□ □

(□) □□□□□ (□) □□□□□ □□□□□□ □□□□□ संस्थाका लागि निदशक ब्याजदर हुनेछ ।

४१. **व्यक्तिगत बचतको सीमाः** संस्थामा सदस्यको व्यक्तिगत बचतको सीमा **सम्वन्धित संस्थाको विनियममा तोकिए बमोजिम हुनेछ** □

परिच्छेद –९

आर्थिक स्रोत परिचालन

४२. **शेयर बिक्री तथा फिता सम्बन्धी व्यबस्था :**(□) □स□□□□□प□□ □□स□□□□ शेयर बिक्री गन सक्नेछ□

(□) □□□□□ (□) □□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□ □स□□□□□□□ □□स□□□□ □प□□ □□□ □□□ पूँजीको बीस प्रतिशतभन्दा बढी हुने गरी शेयर बिक्री गन सक्ने छैन ।

□□ □□□□ □□□□□, प्र□□ □□□□□ □□ स□□□□ □□□□ □□ □□ □□□□□ स□□□त□ वा नियन्त्रण □□□□ □स□□ वा निकायको हकमा यो बन्देज लागू हुने छैन।

(३) □स□को शेयरको अंकित मूल्य प्रति □□□ □□ □□ रु□□□□□□□ □

(□) संस्थाको शेयरपूँजी विनियममा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

(□) □स□ले खुला बजारमा शेयर बिक्री □□ □□□□□□□ □

(□) □स□□□ □□□□□□ रु□□□ □□□□ □□□□□स□□□ □□□ □□□ □स□को ऋण वा दायित्व बाहेक अन्य □□□□□□ □□ □□□त□ □□□□ लिलाम बिक्री गरिने छैन ।

४३. **रकम फिता तथा खाता सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था :**(1) □□□□□स□□□□स□□□ □□स□□□ त□□□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□□ निजको कुनै दायित्व भए त्यस्तो दायित्व भुक्तान गरेको मितिले □□ महिनाभित्र □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ फिता □□□□□□ □

(□) □□□□□स□□□□स□□□ □म□□ □□□□ □□□ फिता माग गरेमा निजको कुनै दायित्व भए त्यस□ □□त□ □□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ फिता गनु पनछ□

(□) □स□□□□□□ □□□□रु □□त्र □□□□□ □□ □क□□ □

४४. **ऋण वा अनुदान लिन सक्नेः** (□) □स□□□□□□□ □□ □□ वित्तीय □स□ □□ □न□ □□□□□□□ □□ □□ □□□□□ □□ □□ त□स□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□□ स□□□□□ □□□□□□□ □

(□) □□□□□ (□) □□□□□□ विदेशी बैङ्क वा निकायबाट ऋण वा अनुदान लिन स□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□□□ □वरणहरु सहित दता गनि अधिकारी समक्ष निवेदन दिनुपनछ ।

(□) □□□□□ (□) वमोजिम निवेदन प्राप्त भएमा दता गन अधिकारीले □□□ □□□□□□□□□ प्रस्ताव □□ □□□ □□□ □

(□) □□□□□ (□) □□□□□□□ प्रस□□ नगर कायपालिकाले उपयुक्त देखेमा स्वीकृतीको लागि मन्त्रा□□□□ शिफारिस गरि पठाउनेछ ।

४५. **नेपाल सरकारको सुरक्षण प्राप्त गन सक्नेः (१)** □स□ले विदेशी बैङ्क वा निकायसँग लिने ऋणमा □□क्ष□ प्राप्त गनु पन भएमा संघीय कानून वमोजिम स्वीकृतिकोलागि दता गन अधिकारि समक्ष प्रस्ताव □□□ □□□□□ □□□□□ □ □

(२) □□□ (□) □□□□□□ प्राप्त प्रस्ताव उपयुक्त देखिएमा नगर कायपालिकाले □□□□ □□□□ □□□□□ स□□□□□□□□ मन्त्रालयमा शिफारिस □□ □□□□□□□□□ □

परिच्छेद –१०
संस्थाको कोष

४६ <u>संस्थाको कोष :</u> (□) □स□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□ :

(□) शेयर बिक्रीबाट प्राप्त □□□, (□) □□□□□ रु□□□ प्राप्त □□□,

(□) □□□□ रु□□□ प्राप्त □□□, (□) □□□□ □□□□□□□□ प्राप्त □□□□□ □□□,

(□) □□शी सरकार वा अन्तराष्ट्रिय संघ□स□□□□ प्राप्त □□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□,

(□) व्यवसायिक कायबाट आर्जित रकम, (□) □□स□□□ प्र□□ □ल□,

(□) संस्थाको नाममा प्राप्त हुने अन्य जुनसुकै रकम □

४७. <u>जगेडा कोष :</u>(□) □स□□□ □□ □□□□ □□ □□□□ □

(□) □□□□□ (□) □□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□

(□) आर्थिक वर्षको खुद बचत रकमको कम्तीमा पच्चीस प्रतिशत रकम,

(□) □□□□स□□, □□ □□ □□□□□□□प्र□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□,

(□) स्थिर सम्पत्ति बिक्रीबाट प्राप्त □□□, (□) □न□ स□□□□□ प्राप्त □□□ □

(□) □□□□□ (□) □□□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □

४८. <u>संरक्षित पूँजी फिता कोषः</u> (□) □स□□□ एक संरक्षित पूँजी फिता कोष रहनेछ ।

(□) □□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ (□) □□ □ण□ (□) □□□□□□□ □□□ छुट्टयाउ □□□ □□□□ □□□□□ □म□□□ □च□□ प्रा□□□ □□□ □□□□□ (□) □□□□□□□ □□□□□ □□□□ रु□□□ □म□ □□□□□□ □

(□) □□□□□ (□) □□□□□□□ □□□ □□स□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□ कारोवारको आधारमा सम्बन्धित सदस्यलाई उपलब्ध गराउनु पनछ ।

४९. <u>सहकारी प्रवद्धन □□सम्बन्धी व्यवस्थाः</u> (□) □स□□□□सहकारी व्यवसायको प्रवद्धन □□□□ □□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□ (□) □□ □ण□ (□) □□□□□□□ □□□ □ट्यान □□□□ □□□□ □□□□□ □न□ □□□□□ □□□ प्रा□□□□□□□□ □□□□□□□ संघीय कानुनमा व्यवस्था भएबमोजिमको सहकारी प्रवद्धन कोषमावार्षिक रुपमा जम्मा गनु पनछ ।

(□) □□□□□ (□) □□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ व□□स□□ □□□□□□□□ □□□□ □

□□. <u>अन्य कोष सम्बन्धी व्यबस्थाः</u> (□) □□□ □□, □□, □□ □ □□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□क्त □स□□□□ □□□□□□ □□क्ष□ □□□, □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □न□ □□□□रु □□□ □व□□ □□□□

(□) □□□□□ (□) □□□□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□ □द्देश□ पूर्तिका लागि विनियममा तोकिए बमोजिम □□□□□ □□ □□□□□ □

□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□ <u>□□□ □□□□□ अठार प्रतिशत</u>□न□□ □□□ □□□□□□ □

□□च□□ –□□

□□□□ □ □□□□

□□. **□□□□ □□ख□□□ :** (□) □स□□□□□□□□□ □□□, सीमित □□□ □□□ □□□□क्ष□ □□□ □□□□□ □□□□ तथा काम कारबाहीको अद्यावधिक अभिलेख सुरक्षित साथ राख्नु पनछ ।

(□) □स□□□□□□□□□□□ □म□□□□ □□□ अन्य आवश्यक अभिलेखहरू तोकिए बमोजिम सुरक्षित साथ राख्नु □□□ □

□□. **□□□□ □□□ब□ □□□□□□□ :** (□) □स□□□□□□□□ □□□□□□रू □□□□□ प्रा□□□□ □.□. □□□स □□□□ □□□ □□□□□त्र □□□ □□ □धिकारी समक्ष पेश गर्नु पनछ :

(□) □□□□□□□ □□□□□ □ वार्षिक प्रतिवेदन तथा लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

(□) वार्षिक कार्यक्रम नीति तथा योजना, (□) खुद बचत सम्बन्धी नीति तथा योजना,

(□) सञ्चालकको नाम तथा बाँकी कार्यावधिको सूची, (□) साधारणसभाको बैठक सम्बन्धी जानकारी,

(□) □□□ □□स□ □ख□ □ □□□□□, (□) सञ्चालक वा सदस्यले लिएको ऋण तिन बाँकी रहेको रकम,

(□) दता गर्न अधिकारीले समय समयमा तोकिदिएको अन्य विवरण ।

□□च□□ – □□

□□□ □ □□□□क्ष□

□□. **□□□□□□□ □□□:** □स□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ प्र□□□□□ □ □□□□ □ □□□□□□□□ □□□□ स□ित स्पष्टरुपमा देखिने गरी □□□□ □□□□ □□□□□ □□ष्ट्र□□□□□□□□□□ □□□□□□ (□□□□□स्टयाण्डर्ड) र यस ऐन बमोजिम पालना गर्नुपर्ने अन्य शर्त तथा व्यवस्था बमोजिम राख्नु पनछ ।

□□. **लेखापरीक्षण:** (□) □स□ले प्रत्येक आर्थिक वर्षको लेखापरीक्षण सो आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले □□□ □□□□□त्र प्रचलित कानून बमोजिम इजाजतपत्र प्राप्त लेखापरीक्षकद्वारा गराउनु पनछ ।

(□) □□□□□ (□) बमोजिमको अवधिभित्र कुनै □स□□□□□□□□क्ष□ □□□□□□□ □□□□□ दता गर्न □□□□□ले त्यस्तो □स□को लेखा परीक्षण इजाजतपत्रप्राप्त लेखापरीक्षकबाट गराउन सक्नेछ।

(□) □□□□□ (□) बमोजिम लेखापरीक्षण गराउँदा लेखापरीक्षकलाई दिनु पर्ने पारिश्रमिक लगायतको □□□ □म□□□□ □स□□□□□□□□ □

(□) □□□□□ (□) □□ (□) बमोजिम लेखापरीक्षकले गरेको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन □□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□□□क्ष □□ □□□□□□ □

(□) □□□□□ (□) □□□□□ □□ □□□□ □□□□□क्ष□ प्रा□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□ लेखापरीक्षणको लागि साधारणसभाले दफा □□को अधीनमा रही अको लेखापरीक्षक नियुक्त गर्नछ ।

□□. **लेखापरीक्षकको नियुक्ति :**(□) □स□को लेखापरीक्षण सम्बन्धी कार्य गर्न प्रचलित कानून बमोजिम □□□□□□त्र प्राप्त □□□□□क्ष□□रू □ध□□□□ □□□□□□भाले एकजना लेखापरीक्षक नियुक्ति □□□ □□□श्रा□□ □□□ □□व□□ □

(□) □□□□□ (□) बमोजिम लेखापरीक्षक नियुक्त गर्दा एउटै व्यक्ति, □□ □□ □म□□□□□ □□□□□ □□ आर्थिक वर्षभन्दा बढी हुने गरी नियुक्त गर्न सकिने छैन ।

□□. **लेखापरीक्षकमा नियुक्त हुन नसक्ने :**(□) देहायका व्यक्ति लेखापरीक्षकमा नियुक्त हुन तथा नियुक्त भई □□□□ □□ □ □□□□ □□□□ □□□ □क□□□□ :

(□) □□□□□ □स□□□ □□□□□, (□) □म□□□□ □स□□□ □□स□,

(□) □□□□□ □स□□□ □□□□ पारिश्रमिक पाउने गरी नियुक्त सल्लाहकार वा कमचारी,

(□) लेखापरीक्षण सम्बन्धी □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□ □क्त□□ □□□□□,

(□) □□□□□□□□ □□□□,

(□) भ्रष्ट□□□, □□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□ □क्त□□ □□□□□,

(□) सम्बन्धि□ □स□□सँग स्वार्थ बाझिएको व्यक्ति □

(□) लेखापरीक्षकले आ□□ □□क्त □□□□□ □□□□□ (□) □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □स□□ □□क्ष स□□□□□ □□□□□ □

(□) □□□□□□□□क्ष□ □प□□ □□□□□ □□□स □□□□□□□□स□□को लेखापरीक्षण गर्न अयोग्य भएमा वा □स□□□ लेखापरीक्षक□□ □□□□ कायम रहन नसक्ने स्थिति उत्पन्न भएमा निजले लेखापरीक्षण गर्नु पर्न वा गरिरहेको काम तत्काल रोकी सो कुराको जानकारी लिखित रुपमा □स□□□□ □□□□□□ □

(□) यस दफाको प्रतिकूल हुनेगरी नियुक्त भएको लेखापरीक्षकले गरेको लेखापरीक्षण मान्य हुने छैन □

□□च□□ – □□

□□,□□□□ □ □□□□□

□□. **□□,□□□□ □ □□□□□:** (□) संस्थालाई प्राप्त हुने □□, सुविधा र सहुलियत संघीय कानुन बमोजिम □□□ □

(□) □□□□□ (□)□□ □ल□□□□ □□, □□□□ □ □□□□□ □□□□ संस्थालाई प्राप्त हुने □न□ □□, □□□□ □ सहुलियत तोकिए □□□□□ □□□ □

□□च□□—□□

ऋण असुली तथा बाँकी बक्यौता

□□. **□□ □□□ □□:** (□) □□□□□स□□□□स□□□□ □□□□ □□ □म□□□ □□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□, लिखतको भाखाभित्र ऋण□□ □□□□□ □□□□ □ □□□□□ □क्त□ □□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□ □म□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ त□स□□ □□स□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ सम्बन्धित संस्थाले लिलाम बिक्री गरी वा अन्य कुनै व्यवस्था गरी आफ्नो साँ□□, □□□□ □ □□□□□ □□□ □□□ □□ □क□□□ धितो सम्बन्धित संस्थाले सकारे पश्चात् पनि ऋणीले साँवा ब्याज दुवै भुक्तानी गरी धितो □□□□□ □म्□त्ति फिता लिन चाहेमा फिता गर्नुपर्नछ ।

(□) □□□□□स□□□□स□□□ □□□□□ □□□ □□□□कोसमले कसैलाई हक छोडिदएमा वा अन्य कुनै □□□□□□ त्यस्तो धितोको मूल्य घट्न गएमा त्यस□□ ऋणीलाई निश्चित म्याद दिई थप धितो सुरक्षण □□ख□ □□□□□ □□□□□ □

(□) □□□□□ (□) □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□ (□) □□ (□) □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□, □□□ □ □□□□□□ □□□ □□□ उपर हुन नसकेमा त्यस्तो □□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□, ब्याज र हजा□□ □□□ □□□ □□ □□□□□ □

(□) □□ □□□ □□□□□ □□□□, ब्याज र हजना □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□, □□□ □ हजानाको रकम कट्टा गरी बाँकी रहन आएको रकम सम्बन्धित □□□□□ □□□ □□□ □□□ □

(□) □□ □□□ □□□□□ □□□□□स□□□□□□□□□ □□□ □□ □□ □□□□□ लिलाम बिक्री गदा लिलाम सकान □□□क्ति□□ □□□□ □□ □□□ □□ जायजेथा प्रचलित कानून बमोजिम रजिष्ट्रेशन वा दाखिल खारेज गनको लागि सम्बन्धित कायालयमा □□□ □□□□□□ र सम्बन्धित कायालयले पान □□□ □□□□□ □□□ष्ट्र□□ □□ □□□□ खारेज गरी सोको जानकारी सम्बन्धित संस्थालाई दिनु पनछ ।

(□) यस दफा बमोजिम धितो राखेको सम्पत्ति लिलाम बिक्री गदा कसैले सकार नगरेमा त्यस्तो सम्पत्ति सम्बन्धित संस्था आफले सकार गन सक्नेछ ।

(□) □□□□□ (□) बमोजिम आफले सकार गरेमा त्यस्तो सम्पत्ति □म□□□□ □स□□□ □□□□ □□□ष्ट्र□□ □□ दाखिल खारेज गन सम्बन्धित कायालयमा लेखी पठाउनेछ र त्यसरी □□□ □□□□ □म□□□□ □□□□□□□□ □□□ बमोजिम रजिष्ट्रेशन वा दाखिल खारेज गरी दिनु पनछ ।

□□. <u>□□□□ □□□ □म□□□ □□□स□□</u> □स□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□□ □□□□□□□ भित्र ऋणको साँवा ब्याज फिर्ता नगन व्यक्तिको नाम नामेशी सहित कालोसूची प्रकाशन सम्बन्धी व्यवस्था □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □

□□. □ . <u>□□□ □□□□ □न्द्र सम्बन्धी व्यवस्थाः</u> □□□ □□□□ □न्द्र सम्बन्धी व्यवस्था संघीय कानुन बमोजिम □□□ □

□. <u>□□□ असुली न्याधिकरण सम्बन्धी व्यवस्थाः सहकारी क्षेत्रका लागि कर्जा असुली न्यायाधिकरणको गठन र संचालन सम्वन्धि व्यवस्था संघीय कानुन वमोजिम हुनेछ ।</u>

□□ <u>□□□ □क□□□ □□□ □□□ □□ :</u> □□□□□स□□लाई दिनु बुझाउनु पन रकम नतिरी बाँकी राखेमा त्यस्तो □□□ □ □□□ □□□ □□□ दता गन अधिकारीले त्यस्तो व्यक्तिको जायजेथाबाट असू□ □□□ □□□□ □क□□ □

□□. <u>□□क्क □□ख □□□ □□□□□□</u>(□) □स□□ वा दता गन अधिकारी□□□□□ □□ □ □□ □□ प्र□□□□□□ □□□ कुनै व्यक्तिको □□□□, जायजेथाको स्वामित्व हस्तान्तरण, नामसारी वा बिक्री गन नपाउने गरी रोक्का □□ख□ सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउन सक्नेछ ।

(□) □□□□□ (□) □□□□□ □□क्क□□ लागि लेखी आएमा सम्बन्धित निकायले प्रचलित कानून □□□□□ त्यस्तो व्यक्तिको □□□□,□□□ जेथाको स्वामित्व हस्तान्तरण, नामसारी वा बिक्री गन नपाउने गरी रोक्का □□ख□□□□ □□□□□□□ □

□□. <u>अग्राधिकार रहनेः</u> □□□□व्□क्ति□□□स□□लाई दिनु पन □□ □□ □न□ □□□□□□□त□ नतिरेमा त्यस्तो व्यक्तिको जायजेथामा नेपाल सरकारको कुनै हक दाबी भए त्यसको लागि रकम छुट्टाई बाँकी रहन आएको □□□□□ □स□□□ □ग्रा□□□□ □□□□ □

□□. **कायवाही गन बाधा नपन:** □स□□□□□ असुली गन सम्बन्धमा कुनै व्यक्ति □□ □□□□□ □स□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□ त्यस्तो व्यक्ति वा संस्था □□□ □□ □□ □□□ प्र□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □

□□च□□– □□

□□□□□□, □□□□ □□□ □□□ □□□□

□□. **□□□□□□ □□□ □□□□□ सम्बन्धी व्यबस्था:** (□) □□ □□□□ □□□□□ □□□ □□ □□ □□□□□ □□□ संस्थाहरु एक आपसमा गाभी एकीकरण गन वा एक संस्थालाई भौगोलिक काय क्षेत्रको आधारमा दुई वा दुईभन्दा बढी संस्थामा विभाजन गन सकिनेछ ।

(□) □□□□□ (□) □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ गदा सम्बन्धित □स□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□स□ □ख□□□ □□ □□□□ बहुमतबाट निणय हु□□□□□ □

(□) □□□□□ (□) □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ गन निणय गदा एकीकरण □□ □□□□□□□ □□ □ कायविधि समेत खुलाउनु पनछ□

□□. **□□□□□ □ □□□ □□□□:** (□) कुनै संस्थामा देहायको अवस्था विद्यमान भएमा □□□□□ □□□□□ □त□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□स□□□ □□□□□□ त□स□□ □स□□□ □□□□ □□ □□□ □□ □□□ □□□□□□□ स□□□□□□□□ सीमितले □□□□ □□□□□ □□क्ष □□□□ □□□□क□□ :

(□) विनियममा उल्लिखित उद्देश्य तथा कार्य हासिल गन सम्भव नभए□□,

(□) सदस्यको हित गन नसक्ने भए□□ □

(□) □□□□□ (□) □□□□□ प्राप्त □□□□□□ □□□□□ □□□ त्यस्तो □स□□को विघटन गन उपयुक्त दे□□□□ □□□ □□ □□□□□ले त्यस्तो □स□□□ □□□ □□□□ □□ □क□□□

(□) □□□□□ (□) □□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□ दता गन अधिकारीले □□□□□ □□स□□□ □□त्र □स□□□ □□□ □□□□ □□ □क□□ :

(□) लगातार दुई वषसम्म कुनै कारोबार नगरी निष्क्रिय रहेको पाइएमा,

(□) □□□□स□□□□यो ऐन वा यस ऐन अन्तगत बनेको नियमावली विपरीतको काय बारम्बार गरेमा,

(□) विनियममा उल्लिखित उद्देश्य विपरीत काय गरे□□,

(□) □□□□□ □ल□, मान्यता र सिद्धान्त विपरीत काय गरे□□ □

(□) □□□□□ (□) □□ (□) □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□□□□□□त□स□□ □स□□□□ □□□□□□□ लागि पन्ध्र दिनको □□□ □□□□□□ □

(□) □□□□□ (□) □□ (□) □□□□□ □स□□□ □□□ □□□□ □□□□ त्यस्तो □स□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □

(□) □□□□□ (□) □□ (□) □□□□□ □स□□को दता खारेजी भएमा त्यस्तो संस्थाको दता प्रमाणपत्र स्वतः रद्द भएको मानिनेछ ।

□□. **लिक्वीडेटरको नियुक्ति:** (□) □□□ □□ बमोजिम कुनै संस्थाको दता खारेज भएमा □□□ □□ □□□□□□□□ लिक्वीडेटर नियुक्त गनछ ।

(□) □□□□□□□(□)□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□□□□□□□□□□ स□□□□ □□□□□□□□ लिक्वीडेटर नियुक्ति गर्न □क□□ □

□□. लिक्वीडेशन □□□□ सम्पत्तिको उपयोग: □□□□स□□को लिक्वीडेशन पश्चात् सबै दायित्व भुक्तान गरी □□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □

□□च□□ –□□

□□□ □□ □□□□□

□□. □□□ □□ □□□□□: (□)यस ऐन अन्तर्गत दता गर्न अधिकारीले गर्नुपर्ने कार्यहरू **देवदह** □□□□□□□□□□ प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत□□□□□ □

(□) □□□□□ (□) बमोजिमको दता गर्न अधिकारीले यस ऐन बमोजिम आफूमा रहेको कुनै वा सम्पूर्ण □□□□□ □ □□□□□□□□□ □□□तस्तरको कर्मचारी□□□ प्रत□□□□□□ □□ □क□□ □

□□. □□□, □□□□ □ □□□□□ : □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□, कर्तव्य तथा अधिकारको अतिरिक्त □□□ □□ अधिकारी□□ □□□, कर्तव्य र अधिकार तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

□□च□□ –□□

निरीक्षण तथा अनुगमन

□□. निरीक्षण □□□ □□□□□ □□□ □□: (□) **क.** □□□ □□ □□□□□□□□□स□□□□ □□□□□□ □□□ निरीक्षण □□□ □□□□□ □□□क्षण □□, □□□□□ □क□□ □

ख. संघले प्रत्येक वर्ष आफ्ना सदस्य संस्थाको काम कारवाहीको तोकिए वमोजिम निरीक्षण गरी सो को प्रतिवेदन देवदह नगरपालिका र विभागलाई दिनु पर्नेछ ।

(□) □□□□ □□ष्ट्र □ङ्क□□□□□□□□□□ □□□□□□ भन्दा बढी आर्थिक कारोवार गर्न □स□□□□ □□□□ □□□□ □□ □र्त्ति□ □□□□□□□□ निरीक्षण □□ □□□ □□, □□□□□ □क□□□

(□) □□□□□ (□) को प्रयोजनको लागि नेपाल राष्ट्र बैङ्कले आफ्ना कुनै अधिकारी वा विशेषज्ञ □□□□ □□श□□ विवरण वा सूचनाहरू □स□□बाट झिकाई निरीक्षण तथा सुपरीक्षण □□ □क□□ □

(□) □□□□□ (□) □□ (□)बमोजिम निरीक्षण वा हिसाब जाँच □□□ □□□ □□ □□□□□□ □□ नेपाल राष्ट्र बैङ्क□□ अधिकार प्राप्त अधिकृतले माग गरेको जानकारी सम्बन्धित □स□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □

(□) □□□□□ (□) □□ (□) बमोजिम निरीक्षण वा हिसाब जाँच गर्दा □□□□स□□□□ □□□□□□□□□□ □□ □□, □□ □□ □र्न□□□ □□□□□ निरीक्षण, □□□□□□, □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□ दता गर्न अधिकारी □□ नेपाल राष्ट्र बैङ्क□□सम्बन्धित संस्थालाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ र त्यस्तो निर्देशनको पालना गर्नु त□स□□ □स□□□□ □□□□ □□□□ □

(□) □□□□ □□ष्ट्र □ङ्क□□□□ □□□ □□□□□ □स□□को निरीक्षण तथा सुपरीक्षण □□□ □□□□ □□ष्ट्र □ङ्क□□ प्रतिबन्ध □□□□ □□□जिमको अधिकार प्रयोग गर्न सक्नेछ□

(□) □□ □□□ □□□□□ □स□को निरीक्षण तथा सुपरीक्षण □□□ प्राप्त हुन आएको जानकारी नेपाल राष्ट्र □ङ्क□**देवदह** □□□ □□□□□□लाई उपलब्ध गराउनु पर्नछ ।

□□. □□□□□ □□ □क□□:(□) □□□□स□□□ व्यवसायिक कारोबार सन्तोषजनक नभएको, सदस्यको हित विपरी□ □□□ □□□□ □□ □□ □स□□□ □द्देश्य □□□□ □□□ □□□□ □□□ त□स□ □स□□□ □म□□□ □□□ प्रा□□□ □□स□□□□□□□□□□ □□□ निवेदन दिएमा □□□ □□ □□□□□□□त्यस्तो संस्थाको □□□□□ □□, □□□□□ □क□□ □

(□) □□□□□(□)□□□□□ □□□□न गदा माग गरेको विवरण वा कागजात उपलब्ध गराई सहयोग गर्नु □म□□□□ सीमितको कर्तव्य हुनेछ ।

(□) □□□□□ (□) □□ (□) बमोजिम गरिएको छानविनको जानकारी सम्बन्धित □स□□□□ □□□□ रु□□□ □□□□□□ □

□□.□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □न संस्थाको निरीक्षण तथा अनुगमन सम्बन्धी विशेष व्यवस्था :(□) □□□ □□□ ऋणको मुख्य कारोबार गर्न संस्थाले तोकिए बमोजिम अनुगमन प्रणाली अवलम्बन गर्नु पर्नछ ।

(□) □□□ □□ □□□□□ले बचत तथा ऋणको कारोबार गर्न संस्थाको तोकिए बमोजिमको अनुगमन प्रणालीमा आधारित भई निरीक्षण तथा अनुगमन गर्नछ ।

(□) □□□□□ (□) बमोजिम संस्थाको निरीक्षण तथा अनुगमन □□□ □□ □□□□□□□□□□श□□□□ □□□□□ नेपाल राष्ट्र बैङ्क लगायतका अन्य निकायको सहयोग लिन सक्नेछ ।

□□. वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने : (□) □□□ □□ □□□□□□□□□□ □□ समाप्त भएको मितिले □□ महिनाभित्र □स□को निरीक्षण □म□□□ वार्षिक प्रतिवेदन □□□ □□□□□□□ □□क्ष □□ □□□□□□ □

(□) □□□□□ (□) □□□□□□□ प्रा□□□□□□ □□□□□ □□□□□रू □□□□□□□□:

(□) □□□□□□ □□□□ □स□□□ □□□□,

(□) □□□□□ □□□□□ □स□□□ संख्या तथा आर्थिक कारोवारको □□□□,

(□) □स□□□ □□□□□ □□□□ □ □□ □□, □□ □□ □□□□□ □□□□ □□□, विनियम तथा आन्तरिक कार्यविधिको पालनाको अवस्था,

(□) □स□□□ □□स□□□प्राप्त गरेको सेवा सुविधाको अवस्था,

(□) □स□को क्रियाकलापमा सदस्यको सहभागिताको स्त□ □□□□□,

(□) □स□□□ □□□□□□□□बाट प्रदान गरिएको वित्तीय अनुदान तथा छुट सुविधाको सदुपयोगिताको अवस्था,

(□) □स□को आर्थिक क्रियाकलाप तथा वित्तीय अवस्था सम्बन्धी तोकिए बमोजिमका विवरण,

(□) □स□मा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको अवस्था,

(□) □स□□□ □□□□□ □□□ □म□□□□□□ □□स□,

(□) □स□□□ □□□□ □□□□ □□□□,

(□) □□क्ष□ □□ □□□ □□ वितरणको अवस्था,

(□) सहकारीको नीति निर्माणमा सहयोग पुग्ने आवश्यक कुराहरू,

(□) □□□□□ □स□□□ □□□, खारेजी तथा विघटन सम्बन्धी विवरण,

(□) □स□□□□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□, व□□□□□, □घ□□ □□ □□□□□□□□□ □□□□□,

(□) तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण ।

□□. <u>□□□□ □□क्ष□ □□□ □□□□□ सम्बन्धी व्यवस्थाः</u> (□) संस्थाले संघीय कानुनमा व्यवस्था भएबमोजिम आफ्ना सदस्यहरुको बालीनाली वा वस्तुभाउ□□ □□□□ क्षतिको अंशपूर्ति गन □□ □□□□ □□क्ष□ □□□ □□□□□ □□ □क□□ □

□□. <u>□स□□□□□ □□□ सम्बन्धी व्यवस्थाः</u> (□) □□□ □□□ □□ □□□□□□ □स□□□रू □म□□□□ □□□□□□□ □□क्ष□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ व□□स□ □□ □□□□□ □□□ □□□□स□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □क□□□□□

□□च□□ –□□

समस्याग्रस्त संस्था□□ व□□स□□□□

□□. <u>□स□□ □□स□□ग्रस्त भएको घोषणा गन सकनेः</u> (□) यस ऐन बमोजिम गरिएको निरीक्ष□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□ □स□□मा देहायको अवस्था विद्यमान रहेको देखिएमा कायपालिकाले त□स□ □स□□□□ समस्याग्रस्त संस्था□□ रु□□□ □□□□ □□ □क□□ :

(□) □□स□□□ हित विपरीत हुने गरी कुनै काय गरेको,

(□) □स□□□□□रा गनुपन वित्तीय दायित्व पूरा नगरेको वा भुक्तानी गनुपन दायित्व भुक्तानी गन नसकेको वा भुक्तानी गन नसक्ने अवस्था भएको,

(□) सदस्यहरूको बचत निधारित शत बमोजिम फिता गन नसकेको,

(□) □□ □□, □□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ विनियम विपरीत हुने गरी संस्था □□□□ □□□□,

(□) □स□ दामासाहीमा पन सक्ने अबस्थामा भएको वा उल्लेखनीय रुपमा गम्भी□ □□□ □□□□□ □□□□□□□,

(□) □□□□□स□□ले सदस्यको बचत रकम फिता गनु पन अवधिमा फि□ □□□□□ □□□ त□स□ □स□□□ □म□□□ □□□ प्रा□□□ □□ □□□ □□□ मध्ये जुन कम हुन्छ सो वरावरका सदस्यहरूले □□□ □□ □□□□□□ □□क्ष निवेदन दि□□□□ □□□□□ □□□ □□ (□) □□□ (□) □म□□□ □नै अवस्था विद्यमान भएको □□□□□□ □

(□) □□□□□ (□) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापीन प्रचलित का□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□स□□लाई समस्याग्रस्त संस्था घोषणा गन सिफारिस गरेमा वा समस्याग्रस्त भनी पहिचान गरेकोमा वा त्यस्तो आयोगमा परेको उजुरी संख्या, □□त□ □□□□□ □□□□□ कायपालिकाले त्यस्तो संस्था□□ □□स□□ग्रस□ □स□ □□□□□□ □क□□ □

□□. <u>व□□स□□□□ □□□□□ □□□:</u> (□) □□□ □□ बमोजिम समस्याग्रस्त संस्था घोषणा भएकोमा त्यस्तो संस्थाको सम्पत्ति व्यवस्थापन तथा दायित्व भुक्तानी सम्बन्धी काय□□□□□ व्यवस्थापन समितिको गठन गन दता गन अधिकारीले कायपालिका समक्ष सिफारिस गनेछ ।

(□) □□□□□ (□) □□□□□ शिफारिस भई आएमा कायपालिकाले तोकिए वमोजिम व्यवस्थापन समितिको गठन गन सक्ने छ ।

(□) □□□□□(□) □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□,कतव्य र अधिकार □□□□ □□□□□ □□□ □

□□च□□–□□

□□□, दण्ड जरिवाना □□□ □□□□□□

□□. □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□ □न□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □

(□) □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □स□□ □च□□□ □□□□ □□ कुनै व्यक्ति, □□ □□ कम्पनीले आफ्नो नाममा सहकारी शब्द वा सो शब्दको अंग्रेजी रुपान्तरण राखी □□□□□□□□□□, □□□□□□, □□□ प्र□□□ □□ □न□ □□□□ □□□ □□□□,

(□) □□स□□□ □□□ □□ □□ र यस ऐन अन्तगत बनेको नियम, □□□□□ □□□□□ □□□□ □न□ □□□□□□ प्र□□□□□ □□□ प्र□□□ □□□□,

(□) □□□□□ □न□ □□□ □□□ ऋण प्रदान गदा जमानत वा सुरक्षण नराखी ऋण प्रदान ग□□□,

(□) □□□□□ □□स□, □□□स□□□ □□ □□□□□□□□स□□□ सम्पत्ति, □□□ □□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□□,

(□) □□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□स□, □□□□ □□□□□ □□ □न्य व्यक्ति वा कमचारीलाई □□ दिई रकम हिनामिना गरेमा,

(□) □□□□□ □□□□□स□□□□□□□ □न□ □□स□□ □□□□□□□ □स□□□ □□□ □□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□ संस्थालाई हानी नोक्सानी पुऱ्या□□□,

(□) □□□ □□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□ □□□□, □□□□□ □□□ □च□□ □□□□ □□ □□ □□□□□□ □□□□,

(□) □स□□□□□ □□ □ □□ □□ □न्तग□ □□□□ □□□, विनियम विपरित लगानी गरेमा वा लगानी गन □उद्देश्□□□□□ □□□□□,

(□) कृत्रिम व्यवसाय खडा गरी □□ □□□□ □□ □□□□ □□ □□□□,

(□) □□□□ □स□□□□क रुपमा बढी मूल्याङ्कन गरी □□ □□□□ □□ □□□□,

(□) □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□□□ अस्वाभाविक रुपमा बढाई बढी □□ □□□□ □□ □□□□,

(□) □□□व्यक्ति वा संस्थालाई एक पट□ □□□□□□□ □□क्षण रीतपूवक फुकुवा नभई वा सो सुरक्षणले खामेको मूल्यभन्दा बढी हुनेगरी सोही सुरक्ष□ □न□ □स□□□ □□□ □□□ □□ लिए वा दिएमा,

(□) □स□बाट जुन प्रयोजनको लागि □□ सुविधा लिएको हो सोही प्रयोजनमा नलगाई अन्यत्र प्रयोग गरे वा □□□□□,

(□) □स□□ □□□□□□□□□ □□ खातामा लेखिएको कुनै कुरा कुनै तरिकाले हटाइ वा उडाइ अक □□ निस्कने व्यहोरा पारी मिलाई लेखे वा अकी भिन्नै श्रेस□ □खे□□स□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□ □रु कसैलाई फाइदा वा हानि नोक्सानी गन उद्देश्यले कोत गन वा अकोको हान नोक्सानी गन उद्देश्य□□□□□ वा नभएको झुट्टा कुरा गरे वा भएको हो भनी वा मिति, अङ्क वा व्यहोरा फरक पारी सहीछाप गरी गराई □□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□,

(□) □□□□ धितो स्वरुप राखिने चल अचल सम्पत्ति लिलाम बिक्री वा अन्य प्रयोजनको लागि मूल्याङ्कन गदा मूल्याङ्क□□□□□□□□, कम वा गलत मूल्याङ्कन गरी संस्था□□ □□□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□,

(□) □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□उद्देश्यले कसैले कुनै काम गराउन वा नगराउन, □□□□□□ □□ □□ □□□□□, कुनै किसिमको रकम लिन वा दिन, बिना मूल्य वा कम मूल्यमा □□□□□□, □□□□ □□□ □□ □□, □□□, □□□□, □□□□□ □□ □□□□ □□ □□, □□□ □□□□ □□□□ □□ □□ □□□□□, □□□□□ □□ □□ □□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□ □□□□□□बदनियतले कुनै काय गरे वा गराएमा,

(□) □□□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□ □□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□ परीक्षण गरे □□□□□□ □□ □□□ □□क्षण □□□□□ □□□ प्रतिवेदन तयार पारेमा वा पान लगाएमा□

□□. □□□□□ (□) □□□□□□□ □□ □□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□ :

(□) □□□ (□),(□),(□) □ (□) □□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □ □□ □□□ रु□□□□□ □□□□□□,

(□) □□□ (□) □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □ □□□ □□□ रु□□□□□ □□□□□□,

(□) □□□ (□) □□ □□□□□ बिगो बराबरको रकम जरिवाना गरी तीन □□□□ □□□ ,

(□) □□□ (□), (□), (□), (□), (□), (□), (□), (□), (□) □ (□) को कसूरमा बिगो भराई बिगो □□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□ :-

(□) दश लाख रुपैयाँसम्म बिगो भए एक वषसम्म कैद,

(□) □□ □□□ रु□□□भन्दा बढी पचास लाख रुपैयाँसम्म बिगो भए □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□,

(□) □□□□ □□□ रु□□□□□□ □□□ एक करोड रुपैयाँसम्म बिगो भए □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□,

(□) □□ □□□□ रु□□□□□□ □□□ दश करोड रुपैयासम्म बिगो भए □□□ □□□□□ □ □□□□ □□□,

(□) □□ □□□□ रु□□□भन्दा बढी □□ □□ रुपैयाँसम्म बिगो भए □ □□□□□ □□ □□□□ □□□,

(□) □□ □□ रु□□□□□□ □□□□□□□□□रु□□□□□□□ □□ पीन आठ वषदेखि दश वषसम्म कै□,

(□) □□□ (□) □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □

(□) □□□ □□ □□ □□□ गन उद्योग गन वा त्यस्तो □□□ □□ □□□ □□□□□□व्यक्तिलाई □□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □

(□) □□□ □□ □□ □□□ गन वा त्यस्तो कसू□ □□ □□□ □□□□□□□□□□□□□□ □□□ □□ □□□□ □□□□ संस्थाको प्रमुख कायकारी वा पदाधिकारी वा कायकारी हैसियतमा काय सम्पादन गन व्यक्तिलाई यस ऐन □□□□□ □□□□□□□ □□□ □

□□. □□□□□ □□□□(□) □□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□ □□□□□ निरोक्षण अनुगमन वा हिसाब □□□□□□ □□□ □□□ □□ □□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ दतो गन □□□□□□□□त्यस्तो कायको प्रकृति र गम्भीय□□ □□□□□ त्यस्तो काय गन व्□□क्ति□□ □□□ □□□ रु□□□□□ जरिवाना गनछ :

(□) यो ऐन वा यस ऐन अन्तगत बनेका नियम विपरीत सदस्यसँग ब्याज लि□□□,

(□) □□□□□प्र□□ □□ □□□ □ □□□□ व□□□□ □□□□ □□□ □ प्रतिशतभन्दा बढी □□□□ □□□□,

(□) □स□□□□प्र□□□ □□□□□ □□मा लाग्ने व्याजलाई मूल कजामा पूँजीकृत गरी □□□□ □□□□□□ व□□□ □□□□□□,

(□) कुनै सदस्यलाई आफ्नो पूँजीकोषको तोकिए बमोजिमको प्रतिशतभन्दा बढी □□□□□□ □□ प्र□□□ □□□□,

(□) संस्था दता गदाका बखतका सदस्य बाहेक अन्य सदस्यलाई सदस्यता प्राप्त □□□□ □□□ □□□□ □□□ व□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□,

(□) प्र□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□ भन्दा बढीहुने गरी □□□ □□□□□ □□□□,

(□) □□□ □□□□□ अठार प्रतिशत□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□,

(□) □स□□□□आफ्नो कायक्षेत्र बाहिर गई कारोबार गरेमा वा गैर सदस्यसंग कारोवार गरेमा,

(□) □स□□□□यो ऐन विपरीत □त्रि□ व□क्ति□□□ आफ्नो सदस्य□□ □□□□ □

(□) □□□□□ (□) □□ □□□□□□ व□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□ अधिकारीले त्यस्तो □□□□□ प्र□□□ □ □□म्□□यको आधारमा त्यस्तो काय गन व्यक्तिलाई तीन लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गन □क□□□

(□) □□ ऐन वा यस ऐन अन्तगत बनेको नियम बमोजिम दिएको कुनै निदशन वा तोकिएको □□□□ण□□□ □□□□□ □□□□□,

(□) □□ □□ □□ □□ □□ □न□□□ □□□□ □□□ □□□□□ दिनुपन कुनै □□□□, □□□□□, प्रि□□□□, □□□□ □□ □□□□□□ □□□□□,

(□) यस ऐन बमोजिम निवाचन नगरी सीमित तथा लेखा सुपरीवेक्षण समितका पदाधिकारीहरु आफू खु□□ □□□□□ □□□□

(□) □□□□स□□□□□□ □ □□ □□□□□ (□) □□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□□,

(□) यो ऐन वा यस ऐन अन्तगत बनेको नियम विपरित अन्य काय □□□□ □

(□) □□□□□ (□) □□ (□) □□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□□□सम्बन्धित व्यक्ति वा संस्थालाई सफाई पेश गन □म्□□□ □न्ध दिनको समयावधि दिनु पनछ ।

□□. □□□ □□खे□:(□) □□□ □□ □□□□□□□सम्बन्धित संस्थालाई □□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□ अतिरिक्त तीन महिनासम्म त□स□ □स□□□ □□□□□□, सम्पति तथा बैङ्क खाता रोक्का राख्ने तथा सम्पत्ति रोक्का □ख□ सम्बन्धित निकायलाई सिफारिस ग□ □क□□ □

(□) □□□□□ (□) बमोजिमको सिफारिस प्र□□ □□□□ त□स□ □स□□□ □□□□□□, सम्पति वा बैङ्क खाता रोक्का □□□ □□ □□ □□□□□□ □□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□ □

□□. □□□□ □□□□□ □□□(□) □□□ □□ □□□□□ जरिवाना भएको व्यक्ति वा संस्थाले □□□ □□□ □□□ □□□□ त्यस्तो व्यक्ति वा संस्थालाई □□□ □□ □□□□□□□□□□स□ □□□□□□ प्रत□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □

□□. □□□न□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□:दता गन अधिकारी वा □□□ □□ट्र □ङ्क□□□□ □□ □□□□□ □प□□ □□□, कतव्य र अधिकारको पालना गदा □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□

त्यस्तो कसूरका सम्बन्धमा यस ऐन बमोजिम अनुसन्धान गनको लागि सम्बन्धित निकायमा ले□ □□□□□ □क□□ □

□□. **मुद्दासम्बन्धी व्यवस्थाः** □□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□□□ □द्दा सम्बन्धी व्यवस्था संघीय कानुन □□□□□ □□□ □

□□. **□द्दा □□ □□□□□:** □□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □म्□न्□ □द्दा□□ □□□□□□ □ □□□□□ □□ल्□□ □□□□□□□ □□□ □

□□. **□□□ □□□□□ म्□□ :**(□) □□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□ □□ □□ □□□□□ □हा पाउने व्यक्तिले त्यसरी थाहापाएको मितले □व□□□□□त्र □□□□□ □□□□□ □□क्ष □□□ □□□□□ □

(□) □□□□□□□ □□ बमोजिम जरिवाना हुने कार्य गरेको थाहा पाउने व्यक्तिले त्यसरी थाहा पाएको मितले नब्बे दिन भित्र □□□ □□ □□□□□ □□क्ष □□□□□□□□□ □

□□.**□□□□□□□ □□ □क□□:**(□) □□□ □ □□□□□ □स□□ दता गन अस्वीकार गरेको वा दफा 8□ □□□□□ □स□□ दता खारेज गरेकोमा चित्त नबुझ्ने□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ मितले पतीस दिनभित्र दता गन □□□□□□□ निणय□□□ □□□□□□□समक्ष पुनरावेदन गन सक्नेछ ।

(□) □□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□□ □त्त □□झ□□व□क्ते□□त□स□□ निणयको जानकारी पाएको □□□□□ पतीस दिनभित्र देहा□ □□□□□ □□□□□□□ □□ □क□□:

(□) □□□ □□ □□□□□□ □ □□□□□□□□□गरेको निणय उपर सम्बन्धित जिल्ला अदालतमा,

(□) नेपाल राष्ट्र बैङ्क□□□□□□ □□□□ □□□□म्□न्□□ □च□ □□□□□□□ □

□□. **□□□ □□□ □□□□:** यस परिच्छेद बमोजिम कुनै व्यक्तिले तिनु पन □□□□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ त□स□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□ □

□□च□□–□□

विविध

□□. **□□□□□□□□ प्र□□ :** □□□□□□स□□□□स□□को जतसुकै शेयर खरिद गरेको भए तापनि सम्बन्धित □स□□□ □□□ □च□□□□□ □□ सदस्य एक मतको आधारमा आफ्नो मताधिकारको प्रयोग गन सक्नेछ ।

□□. **सामाजिक परीक्षण गराउन सक्ने :**(□) □स□ले विनियममा उल्लिखित उद्देश्य प्राप्त □□□□ □□□ सीमितबाट भएका निणय र कार्य, सदस्यहरूले प्राप्त गरेका सेवा र सन्तुष्टीको स्तर, □□□ प्रा□□□□ □□स□हरूको जीवनस्तरमा आएको आर्थिक, □□□□□, सांस्कृतिक तथा वातावरणीय पक्षमा सकारात्मक परिवतन लगायतका विषयमा सामाजिक परीक्षण गराउन सक्नेछ ।

(□) □□□□□ (□) बमोजिम भएको सामाजिक परीक्षणको प्रतिवेदन छलफलको लागि समितिले साधारणसभा □□क्ष □□ □□□ □

(□) □□□□□ (□) बमोजिम पेश भएको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन छलफल गरी साधारणसभाले आवश्यकता अनुसार समितिलाई निदशन दिन सक्नेछ ।

(□) □□ □□□ □□□□□□□□ सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदनको एक प्रति सम्बन्धित □स□□□□□□ □□ □□□□□□ □□क्ष □□ □□□□□□ □

□□. **सहकारी शिक्षाः** □□□□□ क्षेत्रको प्रवधनको लागि विद्यालय तहको पाठयक्रममा आ□□□□□ □□□□□ सम्वन्धी विषयवस्तुलाई □□□□□ □□ □□□□ □

□□. **आर्थिक सहयोग गन नहुनेः** □स□□□ □□□वाट सीमितको निणय वमोजिम □□स□□रु□□□□□ □□□□□ □□ □क□□□□□ □□□□□ कायकोलागि गैर सदस्य व्यक्ति □□ □स□□रु□□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□ □□ □

स□ष्ट□□□□ □□ □□□□ प्र□□□□□ □□□ '□□□□□ □□□' □न्न□□□□क्ष, स्वास्थ्य, □□□□□□ □□क्ष□, □□□□□ □□□□□, सहकारिता प्रबद्धन □म्□न्□ □□□□□ □□□□□ □

□□. **अन्तर सहकारी कारोवार गन सक्नेः** □स□□रु□□□□□□ □□□□□ एक आपसमा अन्तर सहकारी □□□□□ □□ □क□□□□

□□. **ठेक्कापट्टा दिन नहुनेः** □स□ले आफ्नो सीमितको कुनै सञ्चालक वा लेखा सुपरी□क्ष□ □□□□□ □□□□□ वा सदस्य वा आफ्नो कमचारीलाई ठेक्कापट्टा दिन हुदैन ।

□□. **□□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□** □□□□स□□□प्राप्त □□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□ दुरुपयोग गरेको पाइएमा प्रचलित कानून बमोजिम सरकारी बाँकी सरह असू□ □□□ □□□□□

□□. **□म□□ सम्बन्धी प्रचलित ऐन लागू नहुने :** □□ □□ □न□□ □□ □□□ □स□□ □□□ □म□□ सम्बन्धी प्रचलित ऐन ला□□□□□□□ □

□□. **प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही गन वाधा नपन :** □□ □□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□व्□क्ति □□□ प्र□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ □द्वा □□□□ □□□ □न□□□□ □□□□□□ □

□□. **सम्पत्ति शुद्धिकरण □□□□□ □म्□न्□ कानुनी व्यवस्थाको पालना गनुपनः** संस्थाले सम्पत्ति शुद्धिकरण □□□□□ □म्□न्□ □□□/प्र□□ □□□□□ □□□ व□□स□□ □□□□□□□म्□न्□□ □न्त्र□□□□□□□ □□□□ □□□□ण □ □□□ □ष्ट्र □□को वित्तीय जानकारी एकाइबाट जारी भएका निर्देशिकाहरूको पालना गनुपनछ □

□□□. **□□□ □□□□□□□□□:** □□ □□□□ □□□न्□□□□□□□ □□□□□□□□□□□श□□ □□□ □□□□ □क□□ □

□□□. **विवाद समाधान** : सहकारी संस्थाहरुको वीच कुनै विवाद उत्पन्न भएमा नगर कार्यपालिकाले तीन सदस्यीय मध्यस्थता समिति गठन गरी विवादको समाधान गर्नेछ ।

□□□. **□□□□ण, □□□□□ □□ कार्यविधि बनाई लागू गन □क□□** (□) □□ □□ □□ □□ □□ □न□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □स□□□ □□□, □□□□, निरीक्षण तथा अनुगमन लगायतका काम कारबाहीलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गन □□□□□□□□□आवश्यकता अनुसार मापदण्ड, □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □क□□ □

(□) □□□□□ (□) □□□□□□□ □□□□ण □□□□□ □□श□□□□ □□□□□ □□ष्ट्र□, नेपाल राष्ट्र बैङ्क, □न्त्र□□ □ सम्बन्धित अन्य निकायको परामर्श लिन सकिनेछ ।

अनुसूची १

दर्ता दरखास्तको नमुना

मिति : २०... । ...

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू
देवदह नगर कायपालिकाको कार्यालय देवदह ।

विषय : सहकारी संस्थाको दर्ता ।

महोदय,

हामी देहायका व्यक्तिहरू देहायका कुरा खोली देहायको संस्था दर्ता गरी पाउन निवेदन गर्दछौँ । उद्देश्य अनुरूप संस्थाले तत्काल गर्ने कार्यहरूको योजना र प्रस्तावित संस्थाको विनियम दुई प्रति यसै साथ संलग्न राखी पेस गरेका छौँ ।

संस्था सम्बन्धी विवरण

(क) प्रस्तावित संस्थाको नाम :
(ख) ठेगाना :
(ग) उद्देश्य :
(घ) मुख्य कार्य :
(ङ) कार्यक्षेत्र :
(च) दायित्व :
(छ) सदस्य सङ्ख्या :
(१) महिला ..... जना
(२) पुरुष ..... जना
(छ) प्राप्त सेयर पुँजीको रकम : रु. ....
(ज) प्राप्त प्रवेश शुल्कको रकम : रु. ..... ।

अनुसूची २

संस्था दर्ता प्रमाण-पत्रको नमुना

देवदह नगर **कायपालिकाको** कार्यालय ..... ।

सहकारी दर्ता प्रमाण-पत्र

दर्ता नं. :

देवदह नगरपालिका सहकारी ऐन,२०७४ को दफा ६ को उप दफा २ बमोजिम श्री ... ... लाई सीमित दायित्व भएको संस्थामा दर्ता गरी स्वीकृत विनियमसहित यो प्रमाण-पत्र प्रदान गरिएको छ ।

वर्गीकरण : ... ...

कार्यालयको छाप :

दस्तखत :
दर्ता गर्ने अधिकारीको नाम :
दर्ता मिति :